

tab paigale Lakmest hoovav võlu; keset rahvatungi tabab teda Nīlakantha nuga. Ent ta pole surnud; ta on vaid haavatud, meeletrükkuse, kuid elab. Tõlgitsedes Lakmé tundeid, et nüüd armastatu ikkagi saab ta omaks, orkester intoneerib toda viit, millega Lakmé kuisus Geraldit endaga sinna pelgupaika, millest kõneles äsja. Selle hellitava lootusega lõpeb vaatus.

Kolmas vaatus. Pelgupaigas. Lühike vahemuusika toob viisi, millega Lakmé kuisus Geraldid pelgupaika. Siis avaneb eesriie.

Hadji abiga on Lakmé toimetanud haavatud Geraldid pelgupaika ning ravitsenud ta, tereks. Gerald magab ja Lakmé laulab talle kirglik-unistavat unelaulu. Kui Gerald viimaks ärkab, esimest korda haavapalavikust, tulevad sündmused pikkamisi ta mällu tagasi eelmise vaatuse dramaaide laulu viiside saael. Leides end Lakmé juures ta süda voolab üle kuumast tühust ja armust neisi vastu, võttes kirglik-sulava kantileeni vormi. Lakmé on õnnelik. Täis püha indu ta tahaks pöörda armastatu enda usku, et siis temaga alati seks jätta ühte, kartmata kättemaksu ohtu.

Seal kostavad mõduvate armastaja-paaride südamlühitsad, pea lapselik-naivsed viisid. Nad lähevad pühale allikale üheskoos jooma selle vett, et nende armastus ei kustuks, seletab Lakmé küsivale Geraldile, ning jatkab, et neil koos minna sinna on ohtlik; jälgu Gerald ootama, kuuni ta ükski toob pühitsetud vett.

Unistava Geraldid leiab sõdurite salga eesotsas mõdamarsiv Frédéric. Lühemas retitatiivses kahkekõnes ta seletab, et hindud on tõstnud mässu, homme olevat lahing ning et tunni aja pärast pidavat Gerald olema kohal, valmis väljastamiseks.

Tagasi tulev Lakmé märkab kohkumisega armastatus muutust. See püüab seda tagasi ajada, kuid uued lauluga mõdamarsivad sõdurite salgad heidavad ta veelgi suuremasse ärevusse. Lakmé vannutustele, kas ta veel on valmis temaga jooma pühitsetud vett ja niiviisi saama ta omaks, Gerald ei leia enam vastust. Lakmé näeb, et ta unistused ühisest elust ja õnnest olid pehikud, ta murrab ühe datura-õie ja sööb selle, kuna orkester intoneerib noid turmakuulutatavaid kändaideid, mida kuulsime juba eespool. Teda puudutab surma sõrm, mida märkab Geraldki. Ta ärevalle küsimusile vastab Lakmé kauni liigutava viisi ja sõnadega: „Mul unelmi tõid nõnda kauni, mis üksnes taevas kinki võib.“ Nüüd on Gerald võidetud: ta on valmis kõigest lahki ütlema, et vaid Lakmé õnnele veel elada, kelles ta leidnud ütle mata helluse ja määratuma tundekülluse. Kirgliku puhanguga ta avaldab seda Lakméle, nad jooavad koos samast karikasti pühitsetud vett. Lakméle see on pidupäev, kuid viimne ning ta jätab jumalaga oma noore elu armukevade.

Ilmub tütre pelgupaigast leada saanud Nīlakantha, et inglasele lõpulikult kättemaksa. Kuid Lakmé suudab veel peatada isa, avaldades, et nad mõlemad joonud pühitsetud vett ning et nüüd Gerald olgu puutumatu. Võtku jumalad teda ohvriks. Veel kord pöörab ta armastatu poole oma liigutava armu ja tänu viisiga, siis kustub ta.

Mõni sõna India tantsudest.

Rahel Olbrei.

Hindu templi-tantsijannad, bajadeerid — Indias devadasi (jumala ori) — pühendatakse juba varasemas nooruses vanemate poolt templele, kus neile rea pikkade aastate jooksul õpetatakse lugemist, kirjutamist, arvutamist, laulmist ja tantsimist, nii et veel enne maailma sõda bajadeerid kuulsid kõige haritumate naiste hulka Indias. Suurema osa omast õppeajast pühendavad nad tantsu õppimisele, kusjuures esmajärgulise tähtsusega, peale tavaliste keha arendavate harjutuste, on pühakujude asendite ja žestide tundma ning välisema õppimine ilma isikliku värvinguta.

Saksa silmapaisnev teatriteoreetik ja näitejuht Karl Hagemann omas raamatus „Spiele der Völker“ (enne maailmasõda teostatud uurimisreise viil), samuti Pnompsoni muuseumi direktor George Groslier omis mimel pool ilmunud kirjutistes, paljureisunud Pierre Loti oma raamatutes ja teisi uurijaid ja kirjanikke, käsitades khmer-kultuuri piirkonda kuuluvate maade tantsu, nagu Hindu-India, Siami, Jaava ja Birma omi, jõuavad üksmeelsele otsusele, et India tantsud ei ole mitte tundmuse või isikliku kõrgendatud meeoleolu väljendus, vaid hulga põlvede kujundatud kontentsioon ja traditsioon, kus ialgi (peale Indo-Hiina) pole esinenud mehed, vaid ainult naised, vastandina Hiinale, kus tants oli alati meeste asiaks.

Kuna hindu tantsud on peamiselt usulist laadi, on nende aluseks ka usulised tunded ja avaldusvormid. Hindu tantsud koosnevad tervest reast poosidest, millest igal ühel oma kindel tähendus, ning millega otstarb on olla vahemeheks jumala ja uskliku palvetaja vahel, et nende žestide abil tantsja kaudu templites ehk nende eelõues, pühakujude ees, on tantsuks tarvitatava ruumi piirid ka sellega antud. Jalgedel on peale mõne erilise jalazeesti ning terava rütmilise markeerimise vähe teha, selle eest aga pealtkeha ning eriti käed omavad hindu